

Gazdik helyett látnak a kutyák

VAKVEZETŐK Az ebek kiképzése akár egymillió forintba is belekerülhet

Kíváncsi, hogyan képzik ki a vakvezető kutyákat? Mi megnéztük. Elképesztő, hogy milyen okosak ezek a négylábúak. És az is, hogy milyen türelemmel képzik őket.

Gönczi Annamária

Napfényes, tavaszi délelőttön vizsgálznak a kutyák. Szerencsénk van. De ha zuhogna az eső, akkor is végig kellene járunk velük útjukat, mert a vak embernek hóban, esőben, sárban is el kell jutnia otthonából a munkahelyére. Hét kutya mutatja meg, alkalmas-e vakvezetőnek. Teljesítményüket pontozza, szóban is értékeli Vasteleky-Einbeck Péter, a Magyar Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének Vakvezető Kutyaképző Iskolájának vezetője.

■ Felháborító! Bár vakvezető kutyával elvileg minden épületbe be lehet menni, van, ahova mégsem engedik be őket.

- A kutyák egy éves korukig befogadó családban élnek - magyarázza. - Szocializálják őket, emberhez, utcához, tömegközlekedéshez szoktatják. Az iskolába visszakerülve egy hónapig megfigyeljük őket, vizsgáljuk képességeiket. Emberrel, állattal szemben agressziómentesnek kell lenniük. Amelyik ijedős vagy támad, nem képezhető. A kiképzés általában fél évig tart. Először engedelmességre tanítjuk a

Korábban német juhász kutyákat alkalmaztak, ma többnyire a bizalmat ébresztő labradorok vezetnek

kutyákat - a gazda szava szent. Ül, áll, fekszik, helyben marad a gazda távollétében is, közömbös az idegenekkel szemben, nem örül meg labdától, nem szed fel az utcáról élelmet, nem harcol a kerítés mellett, fegyelmezetten viselkedik liftben, lépcsőházban. Utóbbi két dolgot a közeli lakótelep valamelyik toronyházában gyakoroljuk - mindig akad nyitott lépcsőház. Falatkákkal, simogatással, dicsérettel jutalmazunk, szidással, esetleg a poráz megrántásával büntetünk, de sosem ütünk.

Egy-két hónap múlva a vezetéstechnika következik. Meg kell tanulnia a kutyának, hogy „méretei megváltoznak”, azaz a mellé állított ember méreteit kell figyelembe vennie. A temperamentumosabb kutyák tankocsival gyakorolnak néhány alkalommal.

A szintkülönbségeket megállással jelzik. A közlekedési lámpákra azért nem érdemes az időt feccserelnünk, mert nem bizonyított, hogy a kutya érzékeli a színeket, és egy forgalmas csomópontnál amúgy is több lámpa között kellene különbsé-

get tennie. A gazda a forgalom zajából meg tudja ítélni, mikor léphet le a járdáról vagy segítséget kér. Ennek az oktatási szakasznak a végén tanulják meg a legnehezebbet, az értelmes engedetlenséget. Ha rossz a parancs, nem fogadnak szót. Vezetésszóra sem lépnek le például a járdáról, ha autót észlelnek, nem vezetik a gazdát leengedett sorompónak akkor sem, ha ők átférnének alatta. Mindent a tanpályán gyakoroljuk, ezután az utcán is. Körülbelül fél év után jöhet a vizsga.

Labradorok előnyben

AZ UTÓBBI IDŐBEN elsősorban labradorokat képeznek vakvezető kutyává. Nemcsak békés természetük miatt, hanem zsemlyeszínűk, bumfordi ábrázatuk bizalmat ébreszt. Ráadásul nem „egygazdásak”: ebítésaiknál könnyebben elviselik a kiképzőtől való elválást.

AZ ISMERKEDÉS KÉT HÉTIG tart a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének kiképző központjában. Nappal a közlekedést, a vezényszavak használatát gyakorolják a gazdik, éjjel egy szobában alszanak kutyájukkal. Ezt követően a kiképzés elkíséri őket új otthonukba, ahol begyakorolják a szükséges útvonalakat.

EGY VAKVEZETŐ KUTYA kiképzése legalább 800 ezer-1 millió forintba kerül. A vakok és gyengénlátók nettó 25 ezer forintért kapják. Az iskolát a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége saját költségvetéséből tartja fenn, működését a Somlai Angyalka Alapítvány támogatja.

NEM MINDIG AZ KAP vakvezetőt, aki a lista élén áll, hiszen fontos: a gazda és a kutya temperamentuma hasonló legyen. A jelentkezők kérdőívet töltenek ki személyes adataikról, munkahelyükről, útvonalaiokról. Ezután személyesen is megismerkednek velük a kiképzők.